

KRÓTKOPOWĚŚĆ

Rekordny wobrot docpěli

Kamjenc. Nimalo 148 000 sakschich předewzacow, kotrež wobrotowy dawk płaća, je w lěće 2017 nowy rekord wobrotow z dodawanjow a wukonow we wobjimje 138,6 miliardow eurow docpěło. Kaž Kamjenski statistiski krajny zarjad džensa zdžěla, wučinja rozrost porno předlětu 7,8 miliardow eurow. Najsylniša branša bě znowa předžělace přemysła.

Nowa nawodnica horta

Wojeracy. Nadine Wojtkowiak je nowa nawodnica horta „Při Worjole“ we Wojeracach, kotryž je w nošerstwje Křesćansko-socialneho kubłanskeho skutka Mילוicity. Jeje předchadnica Marina Braske poda so po 43 služnych lětach na wuměnk, 29 lět je wona hort tamnišeje zakładneje šule „Handrij Zejler“ nawjedowała. Rozžohnowali a witali su jej šulerjo, starši a kublarjo ze swjedženjom.

Z bronzu so nawróćili

Kulow. Młodžinska wohnjowa wobora Kulow je delegowanje na cytoněmske wubědžowanje wohnjowych woborow snadnje misnyła. Na 14. krajnym wurisanju młodžinskih hašerjow minjeny kónc tydženja w Zwickauwje zawěsći sej cyłk dweju mjeńšej mnisjenjow dla přiwšim dobre treće město. Dobyto je wohnjowoborne mustwo z Kamjenicy-Siegmarja před Radebergom.

Změny w dorosće Jednoty

Kamjenc. Tom Noack z Hamora budže nowy dorostowy koordinator koparjow Jednoty Kamjenc, a to za cyłk, kotryž hraje na malym polu. 27lětny Noack je mjez druhim hižo U15-mustwo 1. FC Lokomotiwu Lipsk trenował a zašle tři lěta w Chinje dorostowych koparjow w šulach wukubłał. Nowy koordinator Jednoty ma trenarsku licencu B.

Vogt sej křižny pask torhnyła

Planegg. Olympiska dobyčerka w sněhakowarskim skakanju Carina Vogt je sej w treningu předni křižny pask w prawym koljenju torhnyła. Za přichodnu zymu wona kompletny swětowy cup wupadnje. „Zranjenje je chětro mjerzace, wěm pak, što na mnje čaka. Hladam dopředka“, rjekny 27lětna. Vogt njeje hišće operowana, kaž Němski sněhakowarski zwjazk DSV informuje.

w nocy: 13 do 14 °C ☀️ rano: 15 do 19 °C ☁️
připoldnju: 19 do 20 °C ☁️ wječor: 16 do 18 °C ☁️

Boliwiska skupina BAFOPAZ je šulerjow džens dopoldnja na přinimaj předstajenjow XIII. mjezynarodneho folklorneho festiwala „Lužica 2019“ tak zahoriła, zo su sej přidawk žadali. Wječor so festiwal oficialnje zahaji. Foto: SN/Maćij Bulank

Wabi za projekt z Facebookom

Budyšin (kl/SN). Lětuši dzeń wotewrjenych duri w Domje Měrcina Nowaka-Njechorńskeho 22. junija su člonjo předsydstwa župy „Jan Arnošt Smoler“ na swojim wuradźowanju wčera w Budyšinje wuhódnoćili. A zwěsćichu přewšo spokojacy wopyt. Lěto wob lěto ličba wopytowarjow přiběra. Tež to zwuraznja wěstu wćipnosť, chcyć wjac wo serbskim publicisce a tworjacym wumělcu zhončić. Přišli běchu Serbja a Němcy, wjesnjenjo a zajimcy z wokoliny. Po mjenjenju župneho předsydstwa móhli we wobłuku klětušeho lětnika Sakskeho fonda „Čin sobu“ projekt nastupajo dom a zahrodu Měrcina Nowaka nastorčić a zapodać. Přenje mysle za to hižo su.

Dale zaběrachu so z nadawkami a čezićemi předewzaća „motiwator k zesyl-

njenju serbsčiny w nakromnych kónčinach župy“. Lucian Kaulfürst rysowaše přenje kroče a zazběh projekta. Hłownje bě wón dotal zwiski w Malešecach a k móžnym partneram nawjazal. Za dwurěčne zarjadowanja w kónčinje bě sobu wabił a dalšich akterow zeznal. Zarjadowal je zdobom Facebook-stronu z mjenom „Wódny muž so nawróć“. Wosebite logo wódneho muža jeho akcije přewodźa. Kermušne zarjadowanje a koncert w hosćencu „Wódny muž“ stej nazymu w Malešecach planowane. Klankodźiwadło za džěci a kinowy wječor na samsnym městnje stej dalšej ideji. W Rakečanskej kónčinje mysla na lětnje kino.

Kaž wčera tohorunja rěkaše, podpěruje župne předsydstwo počesćenje Marje Grólmusec 6. awgusta w Radworju.

Techniski blackout, hewak wšo běži

XIII. mjezynarodny folklorny festiwal zahajeny

Budyšin (SN/CoR). Přeni dohlad do XIII. mjezynarodneho folklorneho festiwala „Lužica 2019“, wotměwaceho so hač do 7. pražnika w Budyšinje, Hochozy a Chrósćicach, je džens dopoldnja hižo wjac hač 600 džěci z pěstowarnjow, šulow a gymnazijow mjez druhim z Budyšina, Pančic-Kukowa, Worklec a Radworja dóstało. Na dwěmaj předstajenjowaj w Budyskim Němsko-Serbskim ludowym džiwadle rejwachu, hudźachu a spěwachu skupiny z Algeriskeje, Peruwa a Boliwiskeje. Hač do oficialneho zahajenja z wječornym galaprogramom na hłownym jewišću w NSLDž ma wšitkich dwanaće hłownych kulturnych ansamblov z wukraja přijěć.

Wotpohladnje su wotewrjenje tónraz do NSLDž přepožili. „Kaž nazhonjenja minjenych lět pokazuja, njeje dosć zajimcow, zo by trawersa na Budyskim hrodze tak pjelnjena byla prawu festiwalnu atmosferu budźić. Nadžijamy so, zo so tónraz hižo přeni wječor poradžić“, praji hłowny organizator festiwala a jednaćel Domowiny Marko Kowar.

Z wosebitymi techniskimi starosćemi maja so organizatorjo tónraz w Budyskim Serbskim domje bédžić. Hižo wot pónđzele Domowinske e-mailowe adresy njefunguja. „Mamy takrjec komuni-

kaciski blackout, žane mejlki won a nuti njeřidu. Smy pak sej wokotopuč tworili, a dalše komunikaciske srědki wězo tež wužiwamy“, Marko Kowar wuswěta.

Přihoty za sobotny wjac hač dwanaćehodžinski program na šěsć statokach a na dalšim jewišću w Chrósćicach derje běža. Něhdze džesač serbskich młodostnych w starobje 17 do 21 lět je so namakało, kotřiž tam firmam při natwarje jewišćow a stanow pomhaja. Zwjetša pochadžeja woni z Radworja a Chrósćic a maja w přechodnym času po zakončenju šule swobodne resursy.

Přeni kroc wotměje so program lužiskich dorostowych skupin „W kraju wjesolych džěci“ sobotu na Chrósćanskim Kralec statoku, a to hinak hač minjene lěta hižo w 15 hodž. Dohromady 230 wobdžělnikow w starobje štyri do 12 lět ze Smjerdžaceje, Wudworja, Drježdžan, Chrósćic, Worklec, Ralbic, Budyšina, Slepoho a přeni raz tež z Brětnje a Hochozy tam sobu skutkuje. Organizatorka nimalo tři hodžinskeho programa Michaela Hrehorjowa je sej kóždu skupinu do toho wobhladała. „Mi je wažne wědźeć, što a što za poskitkom tči. Je cyle hinaši zaklad, hdyž ludži wosobinsce zeznajeja a so z nimi rozmołwjeja.“

Intensiwnje a konstruktivnje džěłali

Zhorjlec (AK/SN). Zhorjelski wokrjesny sejmik móže na intensiwnu, konstruktivnu, na rozsudy bohato wólbnu periodu 2014–2019 zhladować. To je krajny rada Bernd Lange (CDU) wčera w Zhorjelcu bilancował. „Na 26 posedženjach wokrjesneho sejnika smy 283 wobzamknjenjow schwalili. Nastorčili běchu je zarjadnistwo abo jednotliwe wuběrki, mějachmy tež 27 chwatnych rozsudow“, wuzběhny Bernd Lange na poslednim posedženju legislatury. A džakowaše so wšitkim wokrjesnym radźičelam za zdokonywane čestnohamtske džěło.

Jako puć rubace a bytostne za přichod mjenowaše krajny rada Lange wutworjenje Sakskeho krajneho běrowa za zažne wjacerečne kublanje. Tón je w kulturnym zarjědže Zhorjelskeho wokrjesa zakót-

wjeny. Přezcylnje prócuje so w pomjeznym regionje wo to, zo přiswojeja sej džěci pólsku a čěsku rěč w dnjowych přebywarijach. Běrow wobstajnje projekty organizuje a koordinuje. Džesač lět wuhotuje Zhorjelski wokrjes wiki „Zetkawanišćo insiderow“, runje tak wudawa přewodzacu brošurku „Insider“. Z wobemaj šulerjow zaměrnje podpěruje, zo bychu so hižo zahe nastupajo powołanje orientowali. Jako jedyn z přnich wokrjesow je so Zhorjelski temje „droga crystal“ přiwobročil. Při tym je z policiju, z poradźowarnjami a z dalšimi zarjadnišćemi wusko hromadže džěłal. Wokrjes chce so z čězkej temu dale rozestajeć, Bernd Lange podšmórny.

Wusahowaca tematika bě azyl. Tu je ▶ Dale na stronje 2

Činić, štož na cyłym swěće činja

Delnjoserbskej studentaj Šarlota Kušojc a Maksimilian Hasacki staj so minjeny tydžěn wobdžěliło na mjezynarodnej konferency wo rewitalizaciji indigenych rěčow „Let the Languages Live“ w kanadiskim měsće Victoria.

Victoria/London (SN/CoR). Štyridnjowski přebytak w kruhu něhdze 1 000 wobdžělnikow – mjez nimi 70 referentow-ekspertow na polu rěčneho wozrozdženja kaž tež wobchowanja – ze 17 krajow a z prezentacijemi w 23 indigenych rěčach je hluboki začić w rodzenym Dešnjaku Maksimilianu Hasackim zawostajil. „Njemóžeš sej předstajić, kak zahoriće su mjeńšinowí aktiwisća tam wo swojich projektach, napravach a strategijach powědali, rěč wožiwć. Hačrunje maja zwjetša wjele mjenje pjenjez hač my Serbja, woni telko energije naložuja, zo by so jich rěč znowa z normalnym srědkom komunikacije stala.“

Delnjoserbaj běstaj z hosćom zarjadowarja konferency First People’s Cultural Council (FPCC), kotryž so za wozrozdženje indigenych rěčow zasada. Nastal bě kontakt přez direktorku projekta SMILE dr. Mary S. Linn (SN rozprawjaču). Nimo Samow z Norwěgskeje a Gali-

čanow ze Španiskeje staj lužiskaj studentaj w europskej skupinje pod heslom „Kak smy rěč lubować započeli, kotruž naši přjedownicy hidžachu“ wo položenju delnjoserbsčiny přednosowalaj, wosebje wo pospytach ju wožiwć.

„W Delnej Lužicy běchu před 20 lětami Witaj-projekt zawjedli – z prawym směrom, njeju pak jón dale wuwiali“, praji Hasacki, kiž sebje samoho jako „Witaj-džěčo“ pomjenuje a w Londonje Zelenu chemiju z masterskim zakončenjom studuje. „Ewaluacija je pokazala, zo džěci swoje kmanosće z Witaj-pěstowarnje w tradicionalnym šulskim systemje wuknjenja zaso zhubja. Mamy w Delnej Lužicy jenož horstku swójbow, w kotrychž džěci ze serbsčiny jako mačerščinu wotrostuja. Tak dyrbi šula funkciju takrjec přirodneho rěčneho ruma přewzać, štož pak njefunguje. Dyrbimy na kóždy pad něšto na kubłanskim systemje změnić a imersiju na cyle žiwjenje rozšěrić.“

Z tójšto nowymi idejemi je so Hasacki z Kanady nawróćil. „Sym zhonil, što wšo na swěće za rewitalizaciju a noworěčnikow činja. Mamy pjenjezy, dyrbimy je jenož wužiwać. Za mnje ma rěč prioritu před kulturou – hdyž rěč wotemřeje, nima hižo žanoho zmysla, kulturu spěchować.“

Dobra nalada na wječornym spěwanju pod dubom

Židžino (MeB/SN). Wosebity hosć mjeztym 33. wječorneho spěwanja pod měrowym dubom chóra Židžino běchu lěsa spěwarki a spěwarjo chóra Lipa z Pančic-Kukowa. Rynki na zhromadny koncert wćipnych připosluharjow běchu wčera tak derje pjelnjene, zo městna ani njedosa chachu. Cyłkaj zahajišter koncert z ka-

nonom „Dona nobis pacem“. Tak wupřestrwašter so hižo wot započatka měř a zhromadny duch nad sobuskutkowacymi, připosluharjami a přírodou.

Je z dobrej tradiciju, zo džakuje so chóř Židžino při tej skladnosći swojim daricelam a sponsorom za wšu podpěru w běžnym lěće. Z wulkim wjeselom móžachu

wčera wječor přeni raz nowe e-piano zadržić. Tola předy hač wone zaklinča, přepodachu srjedžtožizicy hosćičeljo wotežki dirigentce Lipjanow Jadwize Kaulfürstowej. Pančičansko-Kukowsky spěwarjo mějachu sep serbskich a słowakschich štučkow, mjezynarodnych klasičarjow kaž tež šlagrow přihotowanu. Němski spěw, kotryž zo wokoło ptačeho kwama wjerć, šěrješe mjez připosluharjami wosebje dobru naladu.

Chór Židžino pod nawodom Kerstin Lieder zanjesje němske, čěske, serbske, šwicarske a samo afriske pěsnje. Wosebje serbska „Běži woda“ ze solistomaj – běstaj to předsyda chóra Bernd Steinbach a dirigentka Kerstin Lieder – wobradžeše publikumej husacu kožu. Hymna Zwjazka serbskich spěwarskich towarstwow, kotrehož člonaj wobaj chóraj stej, sadžba „Kiž so swěrnje lubo maja“, njemědžeše wčera pobrachować. Kónc koncerta při wulkotnej kulisy měroweho duba tworješe zhromadny spěw „Židžino“ ze wšěmi přítomnymi. Dołho trajacy aplaws bě wšitkim akteram džak.

K wukličenju wječora přeprosychu Židžinjeno Lipjanow do hosćenca na bjesadu ze slódněj wječerju, dobrej kapku a dalšim zhromadnym spěwanjom.

Hosćo wječorneho spěwanja, tradicionalneho rjadu chóra Židžino, běchu wčera spěwarki a spěwarjo chóra Lipa z Pančic-Kukowa. Foto: Gernot Menzel